

نیمرخ یکانات

نگاهی اجمالی به تاریخ فرهنگ جغرافیای یکانات

پژوهش و نگارش:

معراج خضولو

سرشناسه	:	خضرتو، معراج، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پندیاور	:	نیمرخ یکانات فارسی: نگاهی اجمالی به تاریخ و فرهنگ جغرافیای یکانات؛ پژوهش و نگارش: معراج خضرتو.
مشخصات نشر	:	ارومیه: نشر سخن آی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	۲۳۶ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۹۳۵-۰۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
تاریخ داشت	:	ص. ۲۳۱
موضوع	:	یکانات
رده بندی	:	DSR ۲۱۳۹/۱۳۹۳ ع
رده بندی دیویی	:	۳۹۰.۹
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۱۵۰۷

اسرار شانی

نام کتاب	:	نیمرخ یکانات
نویسنده	:	معراج خضرتو
چاپ	:	اول ۱۳۹۳
تیراژ	:	۲۰۰۰
حروف چینی	:	موسی رحیم زاده
طرح روی جلد	:	احمد خضرتو
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۹۳۵-۰۳
لینو گرافی و چاپ	:	امام سجاد (ع) قم
ناظر چاپ، و صفحه آرای	:	رحمان حسین زاده (فضولی)
محل پخش	:	ارومیه خیابان امام باساز ارک طبقه بالا کتابفروشی فضولی
تلفن	:	۳۲۲۴۳۷۶۹ - ۰۴۴

کلیه حقوق مادی این اثر متعلق به مؤلف میباشد هر گونه بهره برداری بدون اجازه مؤلف و ناشر ممنوع میباشد

فهرست

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
۱۵	دیه
	بخش اول / موقعیت جغرافیایی
۱۹	موقعیت جغرافیایی منطقه یکانات
۲۰	رسمیناسی منطقه یکانات
۲۲	توپوگرافی منطقه یکانات
۲۳	خاک منطقه یکانات
۲۵	جریان‌های آب و هوای منطقه
۲۷	منابع آبی منطقه
۲۵	پوشش گیاهی منطقه
۲۹	زندگی جانوری
۳۰	تعداد آبادی‌های دهستان
۳۲	وضعیت جمعیتی و مهاجرتی در یکانات
۳۲	تراکم جمعیتی
۳۲	یکانات در تقسیمات کشوری
۳۴	راه‌های مواصلاتی
۳۴	موقعیت نظامی یکانات
	بخش دوم / پیشینه تاریخی
۳۹	وجه تسمیه و معنی یکان
۴۶	ساکنان پیشین منطقه

۴۷	آثار تاریخی منطقه
۴۸	شخصیت‌های مشهور
۵۰	طایفه یکانلو در کتاب (ریاض الجنه)
۵۱	طایفه یکانلو و حکام دنباله‌ی خوی
۵۳	نقش یکانیان در جنگهای ایران و روس
۵۸	قاچاق کرم در یکانات
۶۰	میرزا کاظم‌الدین میرزا در یکانات
۶۱	کتاب «راهنمای یکانان» به قیام دهقانان منطقه جلغا
۶۱	نقش یکانان در نهضت مشروطیت
۶۳	فتح خوی بدست میرزا یکانان مشروطیت
۶۵	انتشار روزنامه بوسیله آذربایجان یکانی در عصر مشروطیت
۶۶	نگاهی به زندگانی مشروطی‌ها و یکانان
۶۷	میرزا نورالله خان یکانی
۷۰	هادی خان یکانی
۷۳	سید کاظم یکانی
۷۶	برادران یکانی (قوچعلی، بخشعلی، شیرعلی)
۷۶	نقش یکانیان در سرکوب آشوب اسماعیل سمیتقو
۷۸	حوادث شهریور ۱۳۲۰ شمسی
۷۹	یکانات در دوره‌ی فرقه دموکرات آذربایجان
۸۰	نامه‌ی نورالله خان یکانی به بخشدار مرند (سال ۱۳۲۵)
۸۱	حمایت تجاری و تدارکاتی یکانیان از جنبش ملا مصطفی بارزانی
۸۳	یکانات در انقلاب اسلامی ایران

۸۷ جنگ تحمیلی عراق علیه ایران

۸۸ جنگ شهرها

۸۸ بازدید معاون رئیس جمهور از منطقه یکانات

۸۹ مردم یکانات در ارومیه

بخش سوم / فرهنگی

۹۳ ویژگی‌های فرهنگی

۹۴ یکانان در آشپزی

۹۵ اصطلاحات یکانان

۹۸ باورهای مردم یکانان

۱۰۲ فرهنگ نام گذاری کودکان

۱۰۲ آتالار سوزو

۱۰۳ بایاتی لار

۱۰۵ سرودهای کودکان

۱۰۸ نوازش‌های کودکان

۱۰۹ قصه‌ها (ناغیل لار)

۱۱۱ تاپماجالار (چیستان)

۱۱۱ سایالار

۱۱۳ بازی‌های محلی

۱۱۷ نان‌های محلی

..... ایام هفته

بخش چهارم / آشنایی اجمالی با روستاهای یکانات

۱۲۳ روستای یکانکهریز

۱۲۷	قنوات یکانکهریز
۱۲۸	شهدای یکانکهریز
۱۳۰	آزادگان یکانکهریز
۱۳۱	جانبازان یکانکهریز
۱۳۳	روستای یکان سعدی
۱۳۳	روستای مرکید خرابه
۱۳۶	روستای قویوسی
۱۳۷	روستای لند
۱۳۸	آغیار
۱۳۸	شامقلوی سفلی
۱۳۸	شامقلوی سفلی
۱۳۹	روستای امیرآباد
۱۳۹	روستای اصلی کند (اسکند)
۱۴۰	روستای سؤبودلو
۱۴۲	روستای چایکسن
۱۴۲	روستای ینگجه سادات
۱۱۴۲	روستای نورآباد
۱۴۳	روستای یکان علیا
۱۴۴	وضعیت مالکیت یکان علیا
۱۵۰	فروخته شدن مالکیت یکان علیا به ارباب علمدار، گرگر
۱۵۱	قنوات یکان علیا
۱۵۲	تاریخچه حفرتات

۱۵۳	چند نکته در مورد قنوات یکان علیا
۱۵۴	چگونگی زمان بندی و تقسیم بندی آب قنوات توسط سهامداران
۱۵۴	نام و مشخصات قنوات یکان علیا
۱۶۲	چشمه ها و زناپ های یکان علیا
۱۶۲	توسعه کشتاورزی در یکان علیا
۱۶۳	باغداری در یکان علیا
۱۶۵	مراغه یکان علیا
۱۶۵	بیلاق قره
۱۶۵	سهم یکان علیا در بیلاق قره
۱۶۹	مراغه قشلاقی
۱۷۱	صنایع
۱۷۲	مدارس یکان علیا
۱۸۳	وضعیت آموزشی زنان روستا
۱۸۵	خیرین مدرسه ساز
۱۸۷	مساجد یکان علیا
۱۹۰	هیأت عزاداری یکان علیا
۱۹۲	سادات و علمای دینی
۱۹۵	بقاع متبرکه
۱۹۹	گورستان ها
۲۰۰	طوایف یکان علیا
۲۰۰	محلات یکان علیا
۲۰۲	سنگ های دانه کوبی (دنه داش لاری)

۲۰۲	آسیاب‌های آبی
۲۰۴	گرمابه روستا
۲۰۶	یاتاغ‌های گلگه
۲۰۶	مراسم سوگواری
۲۰۷	مراسم طلب باران
۲۰۹	عید نوروز (ایل بایرامی)
۲۱۱	مراسم میل سال نو
۲۱۲	مراسم دید سال نو
۲۱۳	روز سیزده بدر
۲۱۴	مراسم جشن هروس
۲۱۸	تهیه و ذخیره سازی مواد غذایی برای زمستان
۲۱۹	ذخیره سازی مواد غذایی برای زمستان
۲۲۰	شغل قاصدی
۲۲۱	مراسم قوچ
۲۲۲	شهادای یکان علیا در طول ۸ سال جنگ
۲۲۴	آزادگان یکان علیا
۲۲۴	جانبازان یکان علیا
۲۲۴	رزمندگان روستای یکان علیا در طول ۸ سال جنگ ایران و عراق
۲۲۷	اجرای طرح هادی روستایی در یکان علیا
۲۲۸	امکانات اداری، آموزشی، بهداشتی یکان علیا
۲۳۱	منابع و مآخذ

مقدمه

ن و القلم ... «سوره‌ی قلم آیه ۱»

در پیشرفت کار مشروطه در آذربایجان، یکانیان رنج بسیار برداشتند و همواره باید نام آنان به نیکی برده شود. (احمد کسروی)

بهاران تیره گون شد خضر فرخ پی کجاست
بگشت از رنگ خود باد بهاران را چه شد
مهر آن گل شکفت و بانگ مرغی برخاست
عندلیب را به بیش آمد هزاران را چه شد
شهریاران بد و خاکی مهربانان این دیار
مهربانی کی سرآمد نه هزاران را چه شد

(حافظ)

یکانات سرزمین دلاوری‌ها و رشادتهاست. مردان دینداری، مردانگی، میهن‌پرستی و سخت‌کوشی شهره‌عام‌ها را می‌فستند. خاطره جانفشانی‌های دلیر مردان یکانی در جنگ چالدران و نبرد های ایران و روس، نهضت مشروطیت و در ۸ سال دفاع مقدس هنوز هم در برده های زرین تاریخ ایران می‌درخشد.

گرچه قلم فرسایی در مورد یکانات کار مهم و دشوار است. اما اینجانب با تأسی از این کلام مولانا «کوشش بیهوده به از خفتگی» در عین کم توانی و بنا به ضرورت مسئولیت و دین سنگین اجتماعی، قلم به

دست گرفته و بدین وظیفه گردن نهادم. از این رو ارج و بهائی جز به اندازه‌ی انجام یک تکلیف بر این اثر قائل نیستم. هرگز در مقام صلاحیت و صاحب نظری بر نیامده‌ام. در پایان صادقانه اعتراف می‌کنم چه بسا بر تکب خطا و قصورهایی شده باشم. انتظار دارم صاحب نظران، پژوهشگران، علاقمندان کاستی‌ها و نقص‌ها را متذکر شوند. به کیمیای اثر می‌توان در این عالم و روز هستی خود عمر جاودانی کرد

(صائب تبریزی)

معراج خضرلو